

Co si pamatuje šťáhlavský les?

Vzdělávací cíl: Žáci srovnávají různé typy mapování archeologické lokality, určují a popisují jednotlivé prvky, které pocházejí z různých období. S pomocí popisu lokality od archeologa sestavují text, jenž by historický význam naleziště osvětlil návštěvníkovi.

Klíčová slova: společnost v pravěku, středověká společnost, archeologie, tvoříme, vztah k minulosti

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ LOKALITY (5 min.)

Prohlížení leteckého snímku, mapy a stínového modelu laserového skenování pomocí přepínání vrstev.

Učitel upozorňuje žáky, že mohou přepínat vrstvy a že všechna zobrazení zachycují stejné místo. Podněcuje je, aby určili prvky, které snímek, mapu a sken propojují.

2 POPIS STÍNOVÉHO MODELU (4 min.)

Označování zajímavých prvků modelu a jejich popis.

Stínový model z dat leteckého laserového skenování ukazuje terénní nerovnosti v lokalitě. Žáci mohou určit skupinu mohylových hrobů, kamenolom, zbytek tvrze a pozůstatky zaniklé vesnice. Nemusí v této fázi přesně odhadnout původní funkci terénních nerovností.

3 OZNAČOVÁNÍ KLÍČOVÝCH PASÁŽÍ (6 min.)

Čtení popisu lokality od archeologa F. X. France a označování pasáží, jež se zmiňují o objektech z doby bronzové (zeleně), ze středověku (žlutě) a z Francovy současnosti (červeně).

Žáci označují v popisu zmínky o objektech, které odkazují na různé časové vrstvy naleziště. Mají k dispozici také faksimile původního textu (v němčině) spolu s Francovým plánkem lokality a kresbou některých nálezů.

4 PŘÍRAZOVÁNÍ ŠTÍTKŮ (3 min.)

Žáci přetahují do stínového modelu lokality názvy archeologických nálezů.

Na základě předchozí práce by žáci měli být schopni správně umístit jednotlivé nálezy do skenu. Pokud měli nějaké pochybnosti, omezený výběr pojmů jim umožní ověřit závěry.

5 VÝBĚR Z MOŽNOSTÍ (5 min.)

Určování časové vrstvy u jednotlivých objektů.

Žáci na základě zjištění z předchozích slidů určují, z jaké doby jsou jednotlivé části naleziště v lokalitě Javor. Pojem „pohřebiště“ patří k době bronzové. Pojmy „hospodářský les“, „kamenolom“ a „archeologické naleziště“ se vztahují k autorově současnosti. Zbylé pojmy souvisejí se středověkým osídlením oblasti.

6 PSANÍ TEXTU INFORMAČNÍ TABULE (12 min.)

Žáci na základě předchozí analýzy pramenů vytvářejí v textovém poli výklad určený pro naučnou tabuli, který by návštěvníka stručně seznámil s historií této lokality a zdejšími archeologickými nálezy.

Učitel může klást důraz na dodržení žánru naučné tabule. Je v pořádku, když žáci zapojí pojmy, se kterými se setkali během cvičení (práce s textem, přiřazování pojmů).

Další možnosti zapojení do výuky:

Štáhlavský les je tzv. polykulturní lokalitou, tedy archeologickým nalezištěm s objekty z různých období. Polykulturní lokalitou může svým způsobem být i obec, v níž žáci žijí (nachází se zde vedle sebe třeba středověký kostel, barokní radnice, sídliště z doby státního socialismu atp.). Učitel může navázat výkladem o objektech z minulosti, které se v jeho okolí zachovaly do současnosti. Může žáky podnítit k úvahám, jaký vztah k těmto objektům měli jejich stavitelé a co dnes znamenají pro nás. Žáci mohou využít zkušenosti, které získali v rámci tohoto cvičení.